

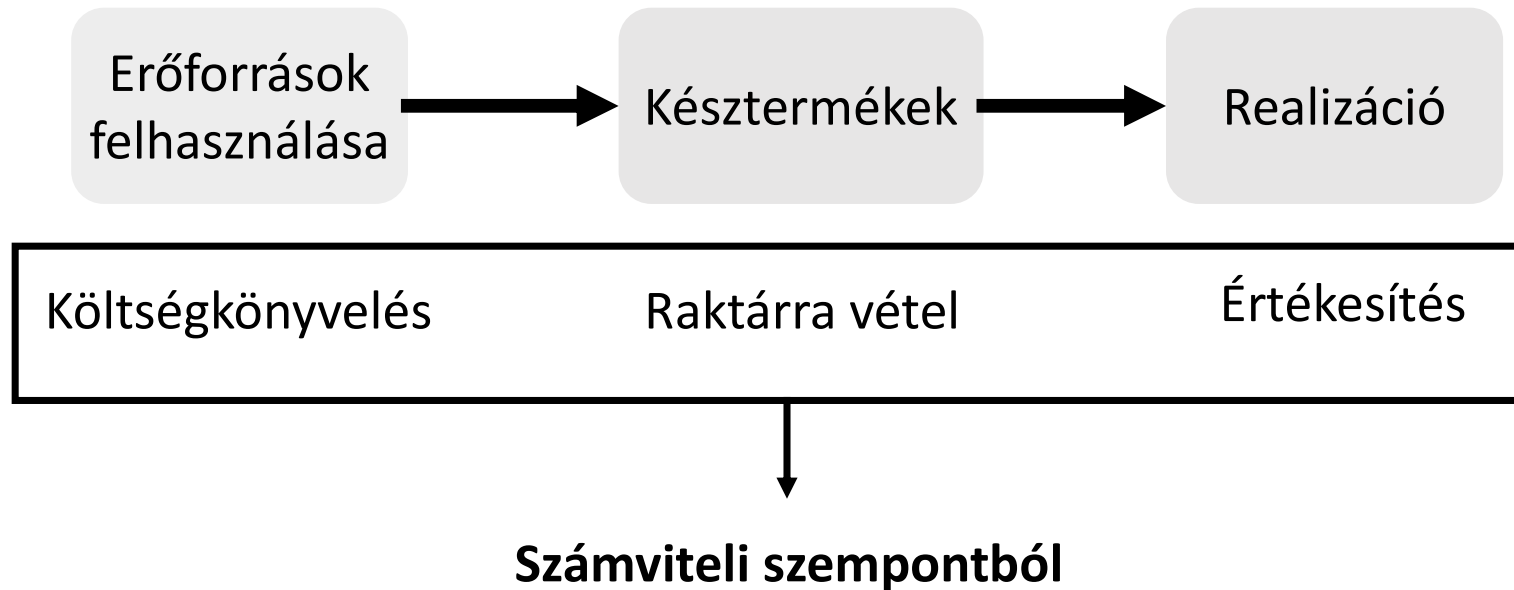
Számvitel II.

3. előadás

A termelési és értékesítési folyamatot befolyásoló tényezők

Dr. habil Borbély Katalin
egyetemi docens

A termelési és értékesítési folyamat

Befolyásoló tényezők

1. Erőforrások felhasználása -
Költségelszámolás

A költségek, ráfordítások csoportosítása

• Jellegük szerint - Költségnevek

- Anyagjellegű ráfordítások
- Személyi jellegű ráfordítások
- Értékcsökkenési leírás

• Funkciójuk/Elszámolhatóságuk szerint

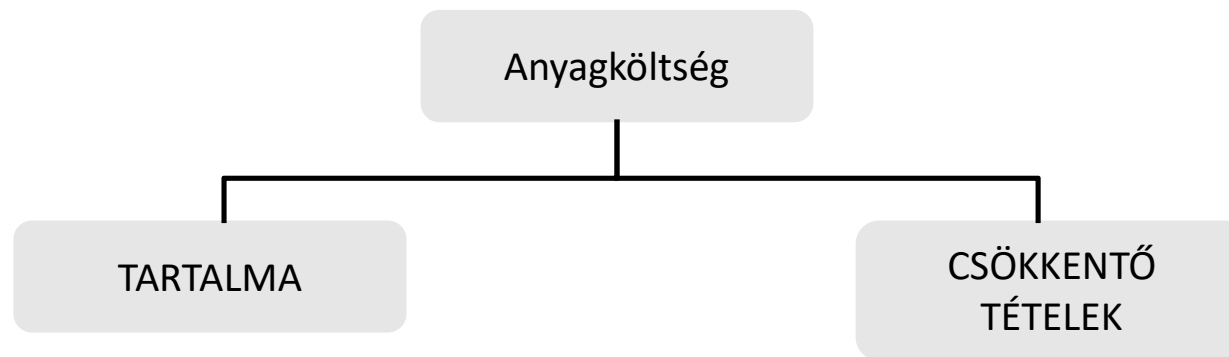
- Közvetlen költségek
(Tevékenységek költségei)
- Közvetett (általános) költségek
 - Javító-karbantartó üzemek költségei
 - Szolgáltatást végző üzemek költségei
 - Gépköltségek
 - Üzemi irányítás általános költségei
 - Központi irányítás általános költségei
 - Értékesítési, forgalmazási költségek
 - Elkülönített egyéb általános költségek

Közgazdasági értelemben:

- Fix, vagy
- Változó (proporcionális)
 - Lineárisan;
 - Progresszíven;
 - Degresszíven

Anyagjellegű ráfordítások csoportosítása

- ANYAGKÖLTSÉG
- IGÉNYBE VETT SZOLGÁLTATÁSOK ÉRTÉKE
- EGYÉB SZOLGÁLTATÁSOK ÉRTÉKE
- ELADOTT ÁRUK BESZERZÉSI ÉRTÉKE (ELÁBÉ)
- ELADOTT (KÖZVETÍTETT) SZOLGÁLTATÁSOK ÉRTÉKE

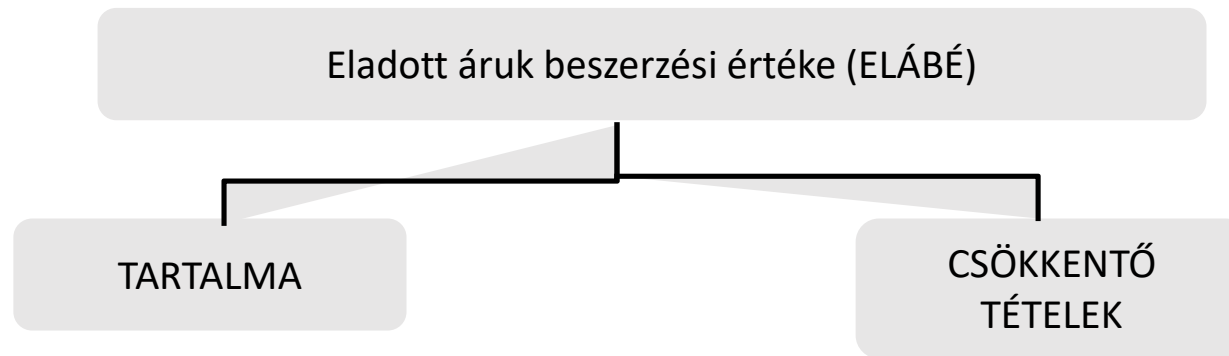
- A vásárolt és felhasznált anyagok (értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt) bekerülési értéke
 - A vásárolt növendék-, hízó-, és egyéb állatok értéke
- Hulladék
 - A bekerülési értékben figyelembe vett vámteher, jövedéki adó visszatérített összege

Igénybe vett szolgáltatások tartalma

- Szállítás-rakodás, raktározás költségei
- Bérleti díjak
- Karbantartási költségek
- Hirdetés, reklám, propaganda költségek
- Oktatás és továbbképzés költségei
- Utazás és kiküldetés költségei (napidíj nélkül)
- Könyvviteli szolgáltatás költségei
- Bérmunka költségei
- Egyéb igénybevett szolgáltatások költségei

Egyéb szolgáltatások tartalma

- Hatósági igazgatási, szolgáltatási díjak, illetékek
- Pénzügyi, befektetési szolgáltatási díjak
- Biztosítási díjak
- Költséggént elszámolható adók, járulékok, termékdíj
- Különféle egyéb költségek

- Változatlan formában eladott anyagok, áruk (értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt) bekerülési értéke
- Értékesített betétdíjas göngyölegek bekerülési értéke
- Visszavett betétdíjas göngyölegek bekerülési értéke

Eladott (közvetített) szolgáltatások

A vásárolt és változatlan formában
értékesített szolgáltatások bekerülési
értékének elszámolása az értékesítéskor.

Befolyásoló tényezők

2. Késztermékek nyilvántartása

A készletek nyilvántartása

Év közben folyamatos mennyiségi és értéknylvántartás
(analitika)

VAN

A készletváltozásokat az analitikában is
és a főkönyvben is vezetjük

NINCS

év közben a mozgásokat a
költség számlákkal szemben
könyveljük

Mennyiségi nyt van

**Mennyiségi nyt
nincs**

Év végén leltározhat a mennyiségi nyt alapján, de
legalább háromévente ténylegesen is leltároznia kell

Év végén kötelezően leltároz

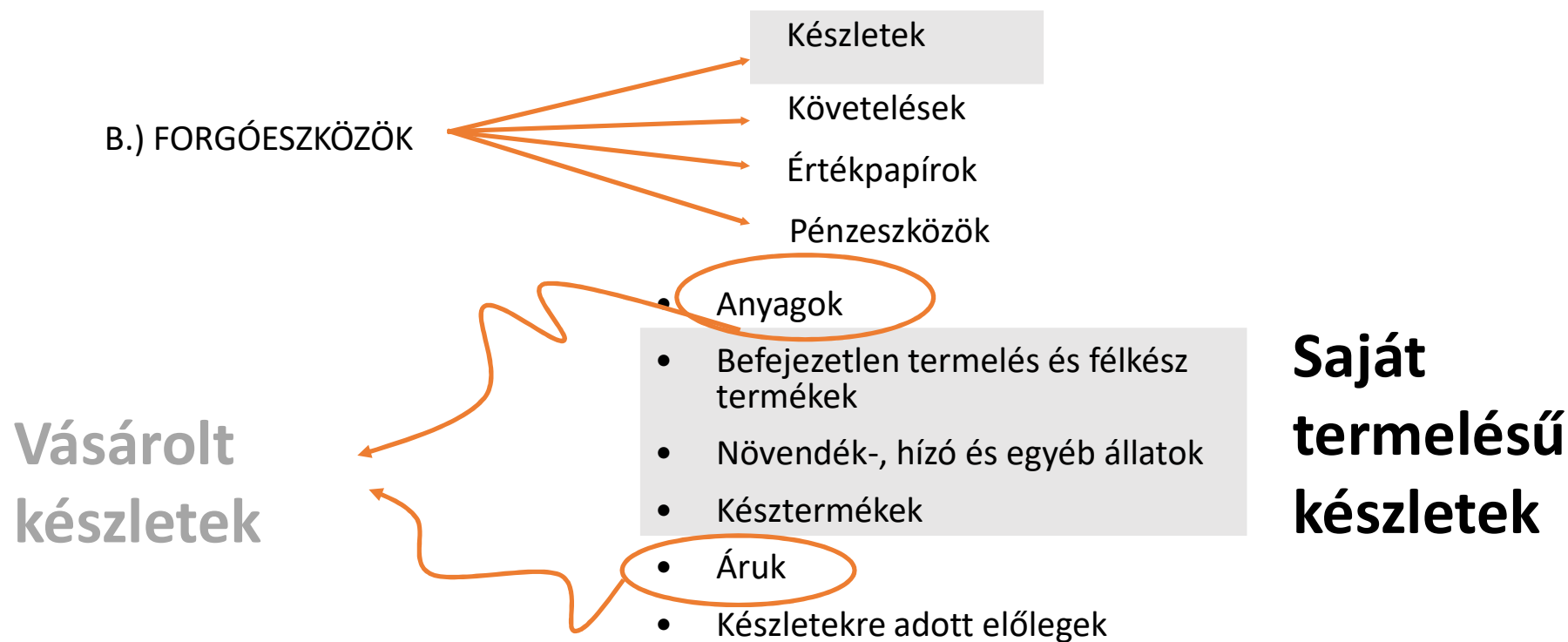
A zárókészlet értéke FIFO módszerrel határozható meg,
az utolsó beszerzési árak visszakeresésével

A fordulónapi készletek értékének minősítése a piaci árhoz képest

Nyt:nyilvántartás

Változatlan könyv szerinti érték/ értékvesztés/ visszaírás

A készletek helye a mérlegben

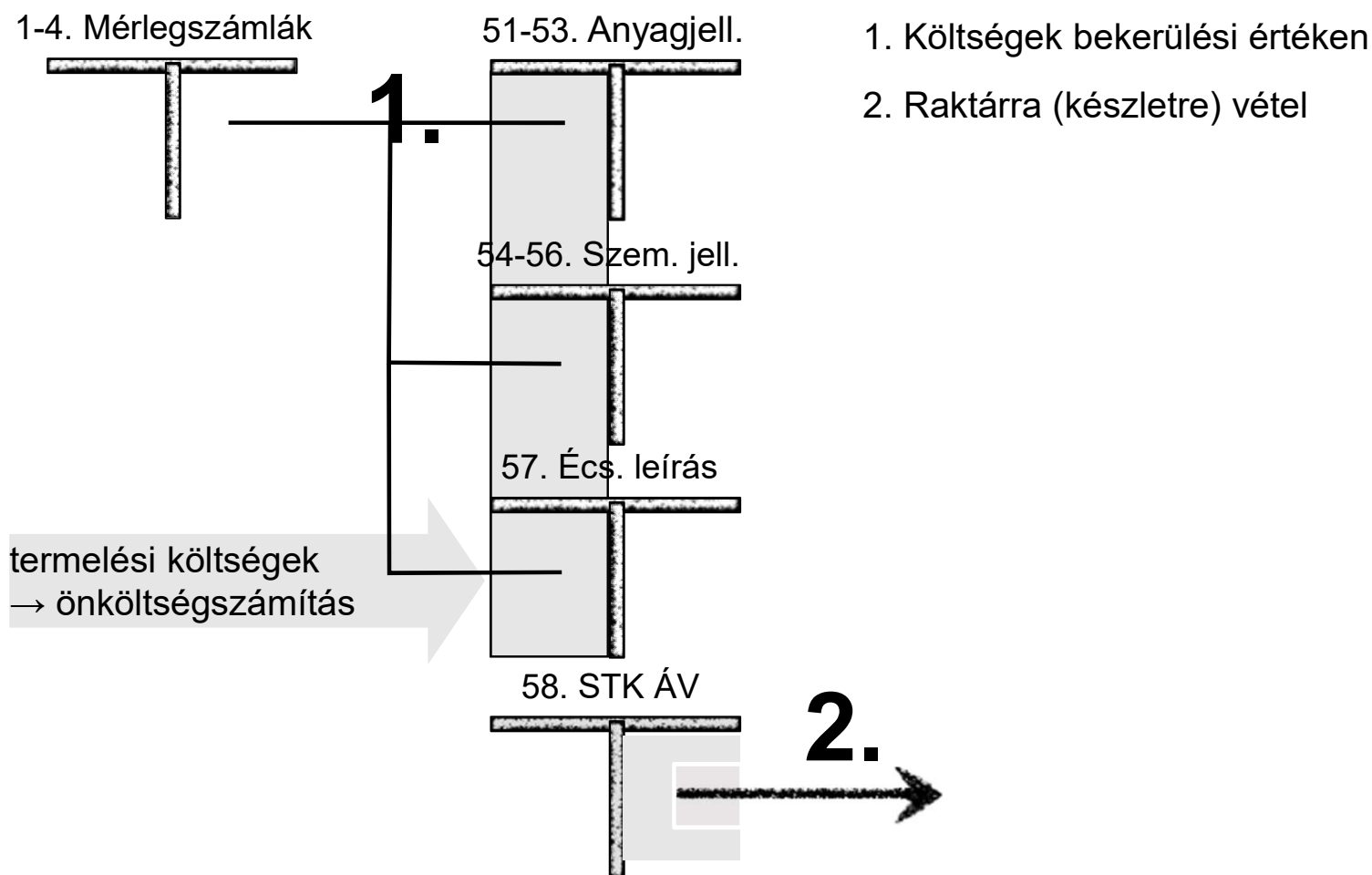

Fogalmak

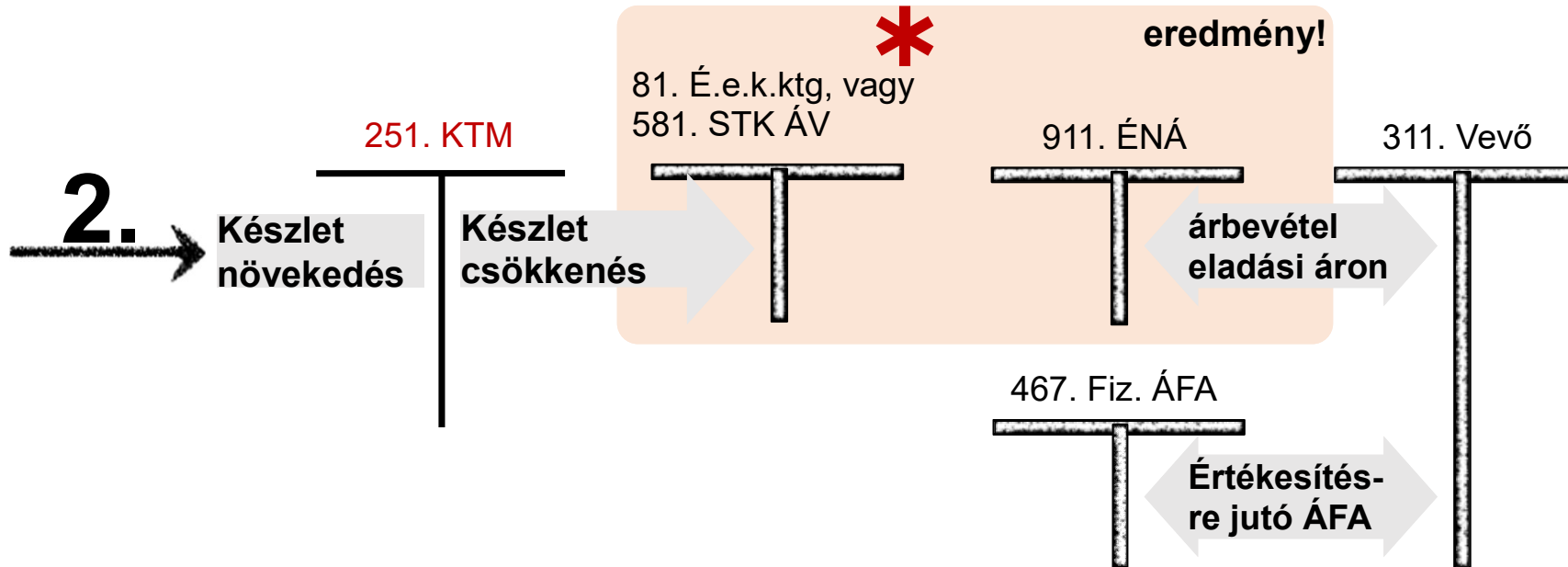
- A **befejezetlen termékek** azok a megmunkálás alatt lévő, további megmunkálásra váró termékek, amelyeken legalább egy munkafolyamatot elvégeztek. (Szolgáltatás esetén a mérlegkészítéskor ki nem számlázott szolgáltatás.)
- A **félkész termékek** egy teljes megmunkálási folyamaton átment, raktárra vett, raktárra vehető, de készterméknek nem minősíthető termékek.
- A **késztermékek** a vonatkozó szabványoknak megfelelő, minőségi átvétel után raktárra vett, ill. késztermékként értékesíthető termék.

A mérlegben előállítási költségen kell őket értékelni.

A társaság csak költségnemenként könyvel

Készletcsökkenés és értékesítés

81. É.e.k.ktg: értékesítés elszámolt közvetlen önköltsége

581. STK ÁV: saját termelésű készletek állományváltozása

Attól függ, hogy forgalmi, vagy összköltség eljárásra épülő eredménykimutatást készít-e a társaság.

A közvetlen önköltség utókalkulációval meghatározott vagy norma szerinti közvetlen önköltség lehet.

Befolyásoló tényezők

3. Értékesítés - eredménymegállapítás

AZ EREDMÉNY-KIMUTATÁS KÉT MÓDJA KÖZÖTTI ELTÉRÉS

ÖSSZKÖLTSÉG ELJÁRÁS (teljes tevékenység eredménye)

FORGALMI KÖLTSÉG ELJÁRÁS (értékesítési/forgalmazási tevékenység eredménye)

ÜZEMI (ÜZLETI) TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE (±)

• Összes hozam:

- Árbevétel +
- AST ±
- Egyéb bevétel +

• Összes költség:

- Anyagjellegű ráf. -
- Személyi jell. ráf. -
- ÉCS leírás -
- Egyéb ráfordítások -

• Összes bevétel:

- Árbevétel +
- Egyéb bevétel +

• Forgalmi költség:

- Értékesítés közvetlen ktg. -
- Értékesítés közvetett ktg. -
- Egyéb ráfordítások -

A továbbiakban a két módszer azonos

AZ EREDMÉNY-KIMUTATÁS KÉT MÓDJA KÖZÖTTI AZONOSSÁG

ÖSSZKÖLTSÉG ELJÁRÁS

FORGALMI KÖLTSÉG ELJÁRÁS

PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE

±

•Pénzügyi műveletek bevételei

+

•Pénzügyi műveletek ráfordításai

-

ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (üzemi üzleti + pénzügyi)

•Adófizetési kötelezettség

-

ADÓZOTT EREDMÉNY

±

Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye (±)	Pénzügyi műveletek eredménye (±)
Adózás előttieredmény (±)	
Adófizetési kötelezettség (- vagy 0)	Adózott eredmény (±)

Az üzemi eredmény levezetése

Összköltség alapján:

Árbevétel

+ASTÉ

+Egyéb bevétel

-Anyagjellegű ráfordítások

-Személyi jellegű ráfordítások

-Értékcsökkenési leírás

-Egyéb ráfordítások

Forgalmi alapján:

Árbevétel

-Értékesítés közvetlen
költségei

-Értékesítés közvetett
költségei

+Egyéb bevételek

-Egyéb ráfordítások

Összefüggés a két eljárás között I.

Anyagjellegű ráfordítások

+Személyi jellegű ráfordítások

+Értékcsökkenési leírás

-Aktivált saját teljesítmények értéke=

Értékesítés közvetlen költségei

+Értékesítés közvetett költségei

Összefüggés a két eljárás között II.

Anyagköltség

+ Igénybe vett szolgáltatások értéke

+ Egyéb szolgáltatások értéke

+ Bérköltség

+ Személyi jellegű egyéb kifizetések

+ Bérjárulékok

+ Értékcsökkenési leírás

- Aktivált saját teljesítmények értéke

Értékesítés elszámolt közvetlen önköltsége

+ Értékesítés közvetített költsége

Költségnemek

Összefoglalva

Költségnemek

- Aktivált saját teljesítmények értéke

=Értékesítés összes költsége

Példa

Az üzemi (üzleti) tevékenység eredményének levezetésére

Az üzleti év	E Ft	ÖSSZKÖLTSÉG ELJÁRÁSSAL		FORGALMI KÖLTSÉG ELJÁRÁSSAL	
• Árbevétele	1000				
• AST	300	+ 1000	ÁRBEVÉTEL	+ 1000	
• Összes költsége	900	+ 300	AST		
• Az értékesítés költsége (900-300)	600	- 900	ÖSSZES KÖLTSÉG		Közvetlen; Közvetett
• Egyéb bevétele	200		ÉRTÉKESÍTÉSI KTG.	- 600	
• Egyéb ráfordítása	170	+ 200	EGYÉB BEVÉTELEK	+ 200	
		- 170	EGYÉB RÁFORDÍTÁSOK	- 170	
		+ 430	ÜZEMI (ÜZLETI) TEV. EREDMÉNYE	+ 430	

Költségnemenként

Lehetséges elszámolási módok

Megnevezés	Összköltség eljárás			Forgalmi költség eljárás	
	Nincs	Csak mennyiség-beni	Mennyiség-beni és értékbeni	Csak mennyiség-beni	Mennyiség-beni és értékbeni
	A készlet (STK) nyilvántartás módja				
Csak 5. sz.o.	X	X	X	-	X
Elsődlegesen 5.	-	-	X	-	X
Csak 6/7. sz.o.					
Elsődlegesen 6/7.	-	-	X	-	X

Tesztkérdés 1

Egészítse ki az alábbi mondatot a megfelelő szóval!

Ha összköltségeljárásra épülő típusú eredménykimutatást készítünk, akkor a tevékenység eredményét mutatjuk ki.

- a) időszaki
- b) értékesítése
- c) üzemi
- d) teljes

Tesztkérdés 2

Egészítse ki az alábbi mondatot a megfelelő szavakkal!

Az 581-es számlán az-t tartjuk nyilván,
..... önköltségen.

- a) a készletek állományváltozásait, tervezett
- b) a saját termelésű készletek állományváltozásait, tényleges
- c) a saját termelésű készletek állományváltozásait, tervezett

Tesztkérdés 3

Jellegük szerint az alábbi három költségcsoportot ismerjük:

- a)
- b)
- c)

Ajánlott irodalom

- Siklósi-Veress (2016):_Könyvvezetés és Beszámolóképzítés 2016, Saldo 2.11. Saját termelésű készletek
- Dr. Sztanó Imre, Veress Attila (2013) Vezetői számvitel 5.fejezet
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/0007_a2_1038_1039_1041_bavezetoiszamvitel/adatok.html